

Odmítli jsme účast na dalším etnickém sčítání

Rezort školství a sociálních věcí liberecké radnice odepřel jakoukoli účast na dalším z kontroverzních etnických sčítání, které nově připravil Úřad vlády ČR a Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Tentokrát jde o specifický monitoring příslušníků romské menšiny ze sociálně vyloučených lokalit, závislých na návykových látkách a stížených některými souvisejícími rizikovými jevy (alkohol, drogy, hazard).

Stejně jako v případě březnové zprávy o stavu romské menšiny tedy nebudou terénní pracovníci z mého rezortu ani nyní provádět žádné dotazníkové šetření, založené na čistě etnickém principu. Je to nejen eticky pochybné, ale navíc z pohledu výsledné evidence a nastavení příštích opatření (politik) naprosto nepoužitelné. Pracovníci měli totiž v rámci výzkumu v sociálně vyloučených lokalitách oslovovat jen ty klienty, o nichž usoudí, že jsou příslušníky dané menšiny. A to je naprosto nedůstojné obou stran.

Z mého pohledu takový výzkum zakládá hned čtyři problémy. Zaprvé se opět dostáváme do identifikační tísně, protože z pohledu majority opakovaně na základě subjektivní šablony, totiž nejčastěji dle vzezření, prohlašujeme za člena etnika někoho, kdo jím být vůbec nemusí, nebo se za něj nepovažuje. Zadruhé vytváříme evidenci, která v důsledku musí jako výstup selhat, protože bez širšího kontextu - i uváděný počet Romů v ČR je totiž jen velmi hrubý odhad - obsahuje jen určitou skupinu stíženou rizikovými jevy místo toho, aby v rámci sociálního vyloučení pracovala se všemi jedinci s potřebou podpory. Zatřetí - na co nám budou opatření, ať preventivní či nápravná, která budou cílit jen na velmi malou část stížené populace? Už teď je jasné, že musejí být jednoznačně neúčinná a finančně neefektivní. S nadsázkou řečeno, to už je relevantnější rovnou nabídnout pomoc náhodným výběrem třeba každému třetímu z těch obyvatel vyloučených lokalit, kteří jsou stíženi závislostmi, aniž však budeme hloubat nad kořeny jejich původu. A konečně začtvrté je pro mě znepokojující, že jednotliví respondenti mají být za své odpovědi motivováni finančním darem. Takový nic než obchod opravdu nezajistí spolehlivé výsledky šetření (např. při jeho opakování), naopak to významně zvyšuje riziko zkreslení.

Zástupce veřejné ochránkyně Stanislav Křeček před pár dny uvedl, že *"pokud máme skutečně - a zcela správně - pomoci chudým Romům nebo romským dětem, kterým se nedostalo výhod inspirativního předškolního rodinného života, které by je připravilo na*

školní docházku, prostě musíme vědět kolik jich je, kdo a kde jsou." To je bezpochyby zdravý názor, pokud ovšem souběžně škrtneme Křečkova slova *Romům a romským*; teprve pak to totiž dává sociální smysl. Protože v opačném případě dělá Křečkovo tvrzení majoritu oproti jiným národnostem naoko lepší, nadřazenější. Z mého pohledu je podstatnější vědět, kolik se v sociálně vyloučených lokalitách nachází dětí, neúplných rodin se samoživitelem, seniorů, zdravotně hendikepovaných, těch, kteří se nehledě na příjmy nemohou plnohodnotně podílet na životě společnosti aj., ale to vše bez ohledu na jejich etnicitu. Protože ta jako princip každou společnost trvale rozděluje a stigmatizuje právě ty, na něž míří, neboť majorita je už zautomatizovaně vnímá především s negativní konotací.

24/4/2017